

Молодий комуніст

Орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМУ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Субота, 12 вересня 1987 року

№ 110 (3929).

Ціна 2 коп.



ЛЕНІНСКА кімната молочно-товарної ферми колгоспу «Україна». Там зібралися передові тваринники Кіровоградського району. Ось-ось мав розпочатися районний конкурс професійної майстерності. Чекали на болгарських колег, які завітали в господарство.

На фермі — міжнародний конкурс

Дівчата жартували: який же це районний конкурс, він же перетворюється в міжнародний!

— Звичайно, міжнародний, — заявила Валя Мельник із колгоспу імені Ульянова. — Давайте так і називатимемо його. Що не кажіть, а приємно і цікаво позмагатися з колегами із братньої Болгарії.

...Після теплих слів знайомства гості зайняли свої почесні місця. Головний суддя змагання, завідувач відділом тваринництва обласного НВО «Еліта» Н. Г. Бондаренко ознайомила усіх з умовами конкурсу. З'ясувалося, що болгарки працюють на дойльних апаратах «Імпульс», а тут застосовують «Майгу».

— Це не страшно, — запевнила гостя Філка Іванова. — Покажіть їх нам у процесі розбирання і складання.

Коли Валя Мельник на час розбирання апарату, Галя Овчарова, гостя, разом з Надією Воронцовою, тваринницею з колгоспу імені Крупської аж піднялися з місця. Підбадьорувальні слова болгарською мовою були зрозумілі всім. Результат — В. Мельник вклася у відведений час.

— Тепер час вирушати за нагородами, — з усмішкою сказав керівник групи з НРБ Дмитро Димитров, якого обрали до складу журі.

— Мої земляки вже зорієнтувалися і працюватимуть не гірше, ніж у себе вдома. По дорозі на ферму діачат уже й не розрізняєш. Всі в білих халатах, жваво перемовляються. Не відчувався й мовний бар'єр: слов'янська говірка подібна.

— Яна у вас велика ферма — промовляв до Серафими Королько, колгоспниця з господарства імені Ульянова, Марія Петрова. — У нас — едвічі менша.

— А скільки ти надоїла минулого року? — запитувала Серафима.

1. почувши, не задрить, а радіє успіху своєї колеги. Яна одержала від кожної корови по шість тисяч кілограмів. Ще й попросила: «А ти покажеш мені, як працюєш, може і я так доїтиму». Серафима розповіла про своїх товаришок, в яких позначилися такі, як у Марії. Коли через декілька хвилин знову підійшов до дверей, почув, що їхня розмова торкнулася сім'ї.

— У мене чоловік теж трудиться в сільському господарстві. Він — електротехнік. Живемо в незалежному містечку Шабля.

С. Королько поділилася з новою подругою своїми турботами. У цьому році дівчина вже надоїла по три тисячі кілограмів молока на корову. Попереду — чотири місяці.

— Ми, як у себе дома, почувася на фермі, — ділиться думками Мірена Мартинова. — Думаю, і надоїти стільки ж, як у Болгарії.

Корови стривожені: нові люди, голосні розмови. Досвідчені тваринники зауважували: можуть бути погані наслідки. Але спокій, впевненість доярки, професійна

майстерність зіграли свою роль: результати порадували.

...Судді ніяк не могли визначити переможців.

— Хоч бери і три перші місця виділяй, — сміється Рена Петрівна Бикова, науковий співробітник НВО «Еліта».

Після уважного підбиття підсумків визначилися переможці. Перше місце у конкурсі професійної майстерності виборолла Мірена Мартинова. Друге — Тая Корєва з колгоспу «Рассвет», третє — Марія Петрова.

— Та хіба справа в місцях? Про це дівчата не говорять зовсім. Навпаки, розмова ведеється про досвід. Всі багаті, як болгарські колеги

визнають виробничі операції. Тут були деякі відмінності. Гості краще роблять масаж під час доїння. Наші ж тваринники вправніші в руках. Було навіть і так, що вже й на конкурс наші дівчата, побачивши, як трудяться болгарські колеги, пробували так само застосовувати масаж. Це вже — запозичення досвіду на місці, — хвалить діачат Р. П. Бикова.

У той день їх неможливо було не похвалити. Вони самі ж говорили, що міжнародний конкурс професійної майстерності навчив багато. І приємно, що знання у даній справі стали надбанням усіх. Тая Корєва, наприклад, так і сказала: «Поїду до себе на ферму, розповім про новинки в роботі подругам. Будемо і ми їх застосовувати».

Не меншу радість цей конкурс приніс і болгарам. Адже вони вперше в житті брали в ньому участь. Тільки, за їхніми словами, і в себе спробують провести аналогічний.

— Ми поведемо в НРБ не лише призи, сувеніри, а й наш передовий досвід, — назвали болгарські доярки.

— Це — найкращий подарунок.

Ю. ЯРОВИЙ,
спецкор «Молодого комуніста»
Кіровоградський район.

АЛТАНАС ВЕДЕ БОРОЗНУ

МІЖНАРОДНИЙ КЛУБ МОЛОДИХ МЕХАНІЗАТОРІВ «КІРОВОГРАД — ТОЛБУХІН» У ЧЕРГОВИЙ РАЗ РОЗПОЧАВ СВОЮ РОБОТУ НА КІРОВОГРАДСЬКІЙ СЕКЦІЇ «РОСЛИНИНСТВО ПРАЦЮВАЛА В НОВОУКРАЇНСЬКОМУ РАЙОНІ

Сніп робочі спеціалісти підбиралися спеціально за їхнім зростом, але судили на хлопцях гарно — видно, що не звикати їм до робочого одягу. Жовтий плазник мчить їх від другої тракторної бригади колгоспу імені Ленінського комсомолу в поле. Там уже чекають на них трактори. Віля Корєва, приземлі, невеликий червоний прапорець. Від них поведуть свої борозни по українській землі болгарські механізатори. З тригунів ожил найближчий Т-150 потяг у поле за собою плуга. То почав орати Бісер Косєв, за ним Ніколай Аєсєнуф...

Восьмеро механізаторів, голова зернопромислової бригади, двоє представників Толбухівського окружного комсомолу та науковий співробітник Інституту пшениці і соняшника побували у Новоукраїнському районі. Голова колгоспу імені Ленінського комсомолу В. М. Петров розповів гостям про господарство, його масштаби й спеціалізацію, успіхи, проблеми, плани.

Мова зайшла про оплату праці механізаторів, шфєрів.

— Яна все-таки межа оплати? — цікавить науковець Васил Василєв.

Володимир Максимович розповідає детально:

— Люди працюють на колгоспному підприємстві. Сьогодні певну роботу виконують, наприклад, 20 чоловік, а завтра з нею справляється 15. Ясно, що заробіток зростає. І межі такого зростання практично нема. Інша справа — доплата. Вони у нас їдуть за стані роботи, за ініціативу, за економію пального, гуми і не повинні перевищувати суми основної заробітної плати.

Далі голова розповів про роботу з молоддю. У колгоспі чимала комсомольська організація, яка постійно поповнюється. Пауть молоді механізатори в армію. Їх урочисто проводжають,

підтримують зв'язи з родиною служби. Попернувся — два роки магімеш доїток до заробітку, підійти наданого життя випадає чимеш у кредит.

Будинком культури зустріли тишею. Ясно, початок робочого дня, не до відпочинку. Але у спортзалі всі тані знайшовся м'яч. І Алтанас Дємиров та Іван Стоїнов тут же затіяли імпрорізовану гру. Секретар парт. організації Л. Д. Федорова показала гостям, крім спортзалу, музичну вітальню де проходять вечори, зал де відбуваються концерти, курси художньої самодіяльності, провела екскурсію в музей бойової та трудової слави колгоспу.

Наш шлях лежить у другу тракторну бригаду комсомольсько-молодіжну, керує якою навалєр ордєна Леніна В. П. Коєпан. Віктор Петровиц бригадиром рівно двадцять років.

— Вам вперше доводиться зустрічати гостей з Болгарії?

— Ні, вже кілька разів бували в нас.

— І що дають такі зустрічі?

— Цікаво знати, як вони, наприклад, вирощують такі стабільні врожаї, про їхню техніку, організацію праці. Хлопці мої після таких відвідин працюють краще.

Тая Чижикова — представник сімейного екіпажу. Працюють вони з чоловіком Олександром у дві зміни. На одному тракторі.

— А бачитеся нєлі? — жартує Ангєл Ілієв.

Бісер Косєв на запитання, що він хотів би побажати, відказався у цій побіді, не відумуючись відповісти.

— Уєє.

Коли вийшли на подвір'я бригади, де стоять сівалки, комбайни, механізатор приїзався, що його дуже цікавить техніка.

Дуже хотіли болгарські механізатори познайомитися з роботою агрегату «Дон-1500». Такі машини у них тільки-тільки почали з'являтися, але у тракторній бригаді № 2 їх нема.

Багато що цікавило болгарських хліборобів. І який

смак гумусу (якісний показник) в ґрунті, і скільки землі в цьому році відведено під пар. І які сівалки. Поговорити було про що, але дорога лежала у село Комішувате, тож, обмінявшись подарунками, вирушили туди.

У колгоспі імені ХХ з'їзду КПРС бригадиром тракторної бригади працює дєдчї Герой Соціалістичної Праці, почесний голова міжнародного клубу механізаторів «Кіровоград — Толбухін» О. В. Гіталов. На жаль, Олександр Васильович не зміг зустріти гостей з Болгарії — був у від'їзді.

У музеї трудової слави села екскурсовод Людмила Валєнтинова розповіла болгарським друзям про історію Комішуватого, його славних людей, про досягнення колгоспу.

Ангєлу Ілієву музею сподобався.

— Мене найбільше вразило, — говорив він, — що Олександр Васильович, за плечима якого уже сімдесят три роки, й досі трудиться. Дуже хотілося зустрітися з цєю людиною. У Толбухівському окрузі теж є знаменитий хлібороб, дєдчї Герой Соціалістичної Праці Милчук Райчен. Ми обов'язково розкажемо йому про Гіталова.

У Комішуватській середній школі, де діє знаменита унієвська виробнича бригада, що стала лауреатом премії Ленінського комсомолу, гості зустрічає директор школи мандатид педагогічних наук Н. А. Калінічєнєв. Вона знайомить болгарських друзів з шкільною бібліотекою, з кабінетом біології, з роботою клубу інтернаціональної дружби.

На прощання секретар Голбухівського окружного комсомолу Стефан Митов вручив подарунок партторгу колгоспу Б. І. Скомоєрові і запевнив:

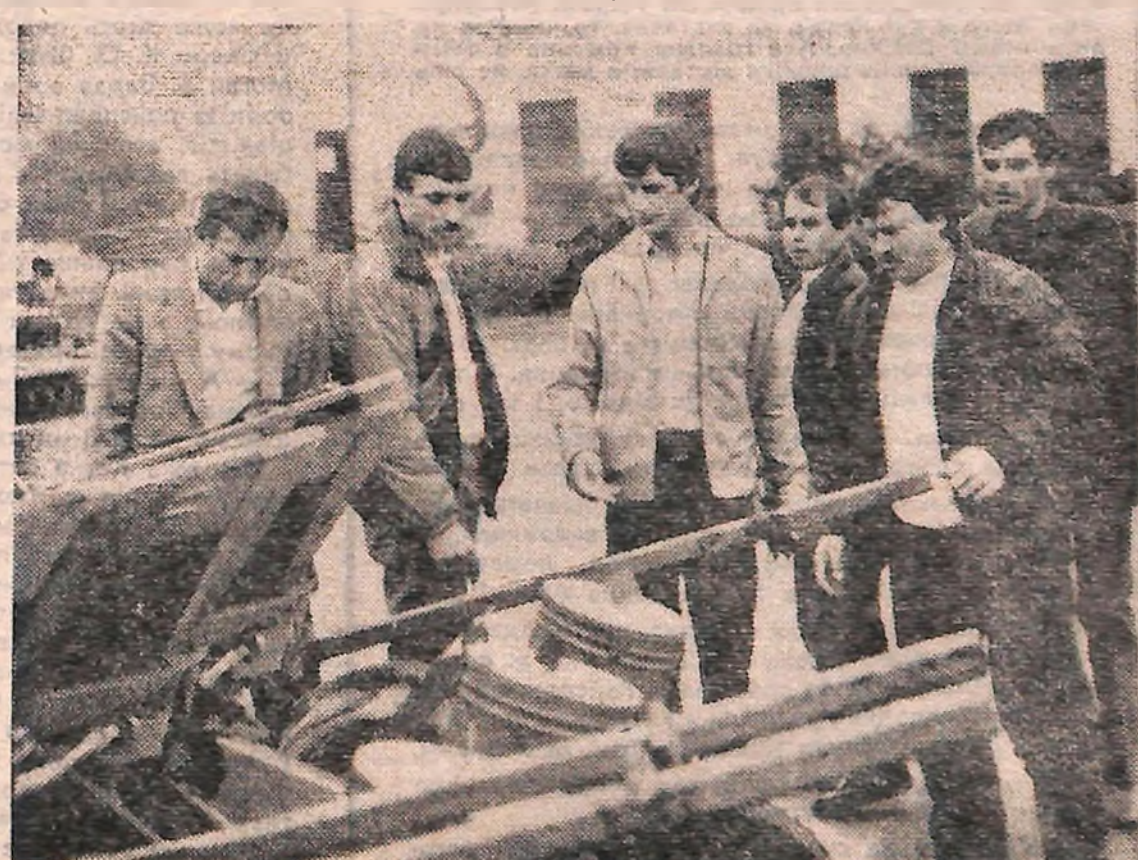
— Думаю, наша дружба й надалі міцнітиме.

Найближчими днями болгарські гості побувають у Світловотському.

С. ОРЕЛ,
Новоукраїнський район.

На знімках: у тракторній бригаді № 2 колгоспу імені Ленінського комсомолу; бліц-інтерв'ю (зліва вгору).

Фото В. ГРИБА.





Є новий матеріал! Молоді свердловські вчені кандидати технічних наук С. ЧЕШНИЦЬКИЙ (зліва) та В. КОЖЕВНИКОВ ведуть пошук керамічних з'єднань, які мають високотемпературну надпровідність. Фото В. БУШУХІНА. (Фотокроніка ТАРС).

АНКЕТА ЧИТАЧА «МК»

Шановний читачу!

Другий місяць триває передплата на газети і журнали, зокрема, на твою особисту молодіжну газету «Молодий комунар». Журналісти газети нині часто зустрічаються з читачами в трудових колективах, навчальних закладах. Однак на зустрічі віч-на-віч з усіма читачами не вистачить, зрозуміло, ні часу, ні власних бажань. Тому хочемо запропонувати тану розмову заочно.

Не сумнівайся, шановний друже, що найбільше прочитавши щодня рядків в нинішню пору гласності й широкій демократії саме рядків газетних. Журналісти газети прагнуть, аби значну долю їх становили публікації «Молодого комунара». А для цього треба знати свого читача. Допоможи нам. Вислови свої враження про щоденну газету, поділись роздумами про те, яким тобі бачиться «Молодий комунар» завтра, у 1988 році.

Отже, відверта розмова. Наші — запитання — твої, читачу, відповіді:

1. Ти читаєш матеріали «Молодого комунара», в яких йдеться про перебудову в комсомолі? Спробуй оцінити їх. Якщо ти комсомолец, то напевно: чи відчутні кроки перебудови у твоїй первинній організації? Якщо так, поділись досвідом. Якщо ні, то чому? Спробуй проаналізувати стан справ _____

2. Чим ти цікавишся, матеріалів на які теми чекаєш у нашій газеті? Чи задовольняють вони тебе? _____

3. Які молодіжні теми газета рідко виносить на свої сторінки? Які зовсім не виносить? _____

4. Кілька разів цього року газета виходила вдвічі зменшеним форматом на восьми полосах. Ці спроби були присвячені питанням контрпропаганди, літератури, розвитку гласності й демократії в нашій _____

країні... Чи запам'ятались вони тобі? Які тематичні номери хотів би ти отримати в наступному році? _____

5. Що тебе не задовольняє в «Молодому комунарі»? _____

6. Запропонуй газеті нові рубрики, назви тематичних сторінок. Які із теперішніх тебе не влаштовують? _____

7. З якими цікавими людьми ти хотів би зустрітись на сторінках «МК»? _____

8. Зараз газети й журнали гостро піднімають питання охорони природи, культурних пам'яток. Пишемо про це й ми. Читачу, що, на твою думку, потребує захисту? Підкажи нам конкретну адресу _____

9. Художні твори з продовженням в кількох номерах: чи знаходять вони свого читача? _____

10. Чи передв'язуєш, чи збираєшся ти передв'язати «Молодий комунар»? Чому? _____

Можеш, дорогий читачу, ти хотів би відповісти на запитання, якого нема в анкеті. Пиши на окремому аркуші і сам відповідай на нього. Як і інші запитання, зауваження, поради. Редакція уважно поставиться до твоїх пропозицій.

Можеш при бажанні назвати свої:

прізвище, ім'я та по батькові _____

адресу _____

місце роботи чи навчання _____
Заповнену анкету відправляй на адресу редакції: 316050, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36, «МК». Заздалегідь дякуємо за відповіді.

ДИВНИЙ парадокс спостерігається в торгівлі останнім часом: у навчальні заклади по даному профілю «не пробіється», а на дверях і вітринах багатьох магазинів красуються оголошення «потрібні на роботу продавці». Це в містах. А в селах подекуди і того гірше, — магазини просто-напросто зачинені, бо нікому працювати. Проблема ця типова для кожного району нашої області.

Невеличка довідка: комісія з Укоопспілки, що ревізувала області і з'ясувала причини, чому зачинені сільські магазини, установила, що одна з найголовніших — їхня низька матеріальна база в більшості районів.

Ось взяти для прикладу хоча б Новоукраїнський. Тут зараз у селах закрито 4 магазини. Причина — нема кому працювати. Це проблема перш за все «глухих» сіл. Хоча, скажімо, Рівне — далеко не глухе, а скоріш, найбільше в районі. Але навіть сюди, бідаються у райспоживспілці, непросто знайти голозу сільського роздрібно-торгівельного підприємства. А картина, що у Веселому Куті, можна сказати, характерна для багатьох інших сіл: за п'ятирічку там змінилося 6 продавців. І до того ж, щоразу виявляють нестачі.

Якщо сказати, що Новоукраїнська райспоживспілка терпить від нестачі кадрів, то це не буде перебільшенням. Щоправда, існує й інша думка, що деякий район чи не в найкращому становищі по відношенню до інших районів області. Але про це далі. Отож, кадрів бракує, і головне — молодих, кваліфікованих.

У нинішньому році, як сказала виконуюча обов'язки заступника голови райспоживспілки по кадрах Г. І. Коваленко, до них прийшло 14 випускників Кіровоградського кооперативного технікуму. Всі вони працюють товарознавцями та інструкторами. За прилапек, збісна річ, ніхто не став. Та й нічого дивного, адже ставка у товарознавця вища і матеріальної відповідальності, на відміну від продавця, ніккої. Тож потрібні продавці — випускники кооперативного училища. А таких... Одним словом, у нинішньому році лише одна випускниця. На весь район!

Але проблему з кадрами мають можливість вирішувати і самі райспоживспілки. У кожному районі діють школи, де готують продавців. У Новоукраїнці при коопунівермазі вона теж працює, щоразу випускає в середньому 20 спеціалістів. Але переглянемо список розподілу. У нинішньому році випустили 20 продавців, у села поїхало лише 6. І знову ж Рівне, Ганнівка — великі села. А інші? Переважна більшість залишилась працювати у самій Новоукраїнці. Адже й тут кадрів не вистачає, то чому ж кудись їхати? Логічно. Але головна причина в тому, що половина учнів школи є жителями міста, не сільськими.

Пригадується, як у розмові начальник планового відділу райспоживспілки М. Г. Рубан сказала: «Головна причина в тому, що не підбираємо кадри з місцевих». Дійсно, якщо не взяли із села нікого вчитися, то нікому туди і повертатися. Виходить райспоживспілка може заздалегідь подбати про кадри для сіл, де найчастіше «прориває»? Можливо. Як? В арсеналі лише профорієнтація в школах. Агітують, пропонують, направляють на навчання. У торговельній училища, технікуми, як відомо, і так охоче поступають. Та назад, у село, випускники переважно не повертаються. Цікаво, чи бували такі випадки, щоб якийсь колгосп направив навчатися когось-небудь у школу продавця? Як виявилось, ні. Ось і виходить, що контингент учнів переважно складають міські. Аж так зручніше усім. І райспоживспілці теж, бо то всі для них «додаткові» турботи з житлом і тому подібні. Але ж в селі все одно кому треба працювати. Райспоживспілка направляє молодих продавців у глухі села, але «чужаки» просто-напросто тікають гвідти. Між іншим, як і місцеві, адже приїжджих там тим більше ніщо не утримує. Ніхто не утримає.

— Неправильне судження, що в сільських мага-

зинах не хочуть працювати через низьку заробітну плату, — говорить М. Г. Рубан. — Можу навести не один приклад, коли сільський продавець отримує 140—160 карбованців. Це у великій мірі залежить від його дисциплінованості, розпорядливості. Адже оплата праці йде за кожні 100 карбованців фактичного товарообігу. Причина в іншому.

Марія Григорівна має на увазі умови праці — непристосовані для торговельної точки приміщення, подекуди без опалення, з низькими стелями, сирими стінами. Запитується, якій дівчині, що проходила практику у просторому міському магазині з широкими вітринами, жакельними підсобками, захочеться працювати у вищеприписаному приміщенні? Та якщо ще додати до цього, що ніде жити, що повсюди недопостачання промислових товарів (і це особливо позначилося на селах), а імпорт, який це кілька років тому так захоплював молодих, різко скорочено... Так можна продовжити й далі. Тому рідко бачимо ми у темних приміщеннях сільських молоденьких продавців. «Більшість працює таких, хто не має спеціальної освіти. Закрита річ, когось підучили, показали. А жінка місцева, так і

ДЕЩО ПРО «БІДНИХ» БАГАЧІВ,

або Коли змажуть замки на дверях сільських магазинів області

працює в магазині», — це також почуто й занотовано в Новоукраїнській райспоживспілці.

Отож висновок такий: школи продавців, які створено в кожному районі і які покликані забезпечувати приплив свіжих кадрів особливо в села, свою функцію виконують лише частково. Це на прикладі одного району. Час подумати райспоживспілкам про тісний зв'язок із колгоспами. Думка спеціалістів така, що тепер, коли колгоспам дано право самим реалізувати лишки продукції на ринках, вони не зможуть обходитися без своїх кваліфікованих продавців. А зрозуміло, що тоді колгосп подбає і про їхні умови праці і, головне, про те, щоб затримати в селі.

Кілька слів ще про одну «кузню», яка готує кадри продавців для села. Це Кіровоградське кооперативне училище. Для початку поцікавимося ще й училищем радянської торгівлі. Воно, по суті, є філіалом СПТУ № 15, хоч і розмістилося у приміщенні технікуму радянської торгівлі. Учильниця готує продавців виключно для міських магазинів. А чи може якимось доповняти сільський? Завідувач філіалом К. О. Фурсикова відповідає ствердно. Могли б. Зараз вони мають право укладати договори із райспоживспілками і навчати для них спеціалістів, але... не можуть. Причина та ж, про яку будуть говорити і в кооперативному училищі, — слабка матеріальна база. Учильниця не має свого гуртожитку, і тому із великої кількості бажаних беруть переважно місцевих. Із сіл та інших міст області приймають тих, хто може забезпечити себе житлом, а це не так просто. Бажаних вчитися в цьому училищі приїждить багато і з сіл.

— А ми мусимо їм відмовляти, — говорить Катерина Олександрівна. — Дітей шкода, адже приймаємо після 8-ми класів.

Ось така дивна ситуація складається: замість захоплювати, відмовляють.

У кооперативному училищі з набором скрутно. Приїждять вступати, але часто «перебігають» у вищезгадане училище, туди, «де для міських магазинів вчать». А умови ті ж самі, — як там, так і тут гуртожитку немає.

В училищі приймають випускників 10-х класів, але ось уже другий рік набирається група з незаінжененою середньою освітою. Тут проблем немає, бажаних «едосталь». Крім того, цих учнів забезпечують місцями в гуртожитку, які виділяє кооперативний технікум. Старший майстер торговельного відділення А. М. Грецька, яка виділяє обов'язки й

заступника директора училища з навчально-виробничої праці, висловлює думку, що аби училище мало змогу приймати по одній, а кілька груп восьмикласників, проблема з кадрами для села вирішувалася б виключно у кращий бік. Тоді вона й назвала Новоукраїнський район в числі найбільш забезпечених.

А от Онуфріївський, Світловодський — у багатьох гіршому стані. Там поряд Кременчук з таким же училищем, яке має свій гуртожиток, хорошу матеріальну базу. Туди багатьох охочіше йдуть поступати світловодчані й онуфріївці. Та там і осідають у Полтавській області. До речі, в селах Полтавщини практикують будівництво магазинів-навітряк за проектом Центральної спілки споживчих товариств. Це дуже зручно. Продавець приймає магазин, де одночасно має вже й своє особисте житло. Але від нас у Полтавській області поки що їздять лише на екскурсії, щоб помилуватися тими магазинами-навітряками, не більше...

Але повернемося до наших надрів. Яка реальна картина на сьогоднішній день? У цьому році, наприклад, Кіровоградське кооперативне училище випустило 63 продавців. Для області така кількість, зрозуміло, замала. А щоб ситуація була реальніше варто навести уривки з анкети, яку тут провели у перший же день нинішнього навчального року. На питання, чому абітурієнт обрав саме це училище, більшість відповіла, що не поступила у такий-то навчальний заклад. Найчастіше називався подінститут і медучилище (воно майже поруч, тож документи не носити далеко). Виходить, кооперативне училище стає для деякого надійним причалом, де можна пересидіти 10 місяців. Питання, чи будуть такі випускники в подальшому працювати у торгівлі, таким чином, риторичне: число 63 можна відразу ж прийнятнім уявляти зменшити.

Дійсно, права Алла Михайлівна, що треба набирати учнів після 8-го класу. Там і конкурс буде, і все-таки за 3 роки, хоч це і важко, але можна виховати правильно ставлення до обраної професії. Але ж... матеріальна база, навіть аудиторій не вистачає. У приміщенні на Уфимській, 22, де училище знаходиться, воно по суті, у приймах.

— Над нами, на 4-му поверсі, п'ять аудиторій займає проектний інститут. От коли хоча б ті приміщення — та нам. Уже 5 років пишемо доповіді із цього питання в облспоживспілку — без наслідків, — говорить директор училища І. І. Токар.

Як же так, кооперація і така бідна?

— Одна з «найзаможніших» організацій в області, — уточнює Іван Ілліч.

Виходить, бідний багач? Не інакше.

В нашій області в одній із перших у республіці було збудовано кооперативний технікум з гуртожитком, 1957 року. Але вже в 70-х роках постало питання і про будівництво кооперативного училища. Тодішнє керівництво облспоживспілки вирішило збудувати інженерно-лабораторний корпус і підсали туди училище (де воно і займає нині два поверхи). Досить скоро вже стало ясно, що поступили нерозпорядливо. По суті, ні проектному інституту з лабораторіями, ні училищу ніде розвернутися. Треба було, очевидно, віддавати корпус під училище, а інститут будувати заново. Укоопспілка не дала тоді дозволу на будівництво ще одного інституту, мовляв, ви ж товариші, бачили, що творите. А потім в облспоживспілці відбулася зміна керівництва, і на деякий час вирішення цієї справи взагалі припинилося.

Лише тепер можна із впевненістю сказати, що зміни на краще вже плануються. В Укоопспілці погоджено тип і проект нового кооперативного технікуму з дванадцятьма поверхами гуртожитком, де вистачить місця і училищу. А старий корпус технікуму після ремонту облспоживспілка передасть під проектний інститут. Здійснення усіх цих планів розпочнеться вже в наступному році.

А поки що напрошується такий висновок: із закріпленим молодих продавців на селі туго що і тому, що, по суті, закріплювати зараз... нікого.

З. КУЦЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».

ЗАВТРА — ДЕНЬ ТАНКІСТА

МИ-3 БРОНЕТАНКОВИХ!

Танкова гвардія Країни Рад своє становлення пройшла у грізні дні битви за столицю нашої Батьківщини. «Не відступати на жодній ділянці фронту!» такою стала клятва танкістів. І так було! Палала земля, палали бойові машини, але бронетанкові війська стояли до кінця. Це підтвердилось у запеклому бою за підмосковне село Скірманово. Тоді четверта танкова бригада Михайла Катюкова вступила у нерівний бій з фашистськими панцерниками і перемогла, визволивши тринадцять сіл навкруги. За сміливість і відагу бригаді було присвоєно звання Першої гвардійської, а її командир — полковник Катюков — звання генерал-майора.

Через два дні після цієї події Г. К. Жуков із захопленням казав: «Ось катюковці довели, як треба битися за свою Батьків-

щину, відстоювати її від окупантів!»

На всьому бойовому

шляху танкові війська демонстрували безприкладні зразки героїзму, на-

родженого ще під Москвою. І саме вони проклали головний шлях до Берліна. Велика заслуга в цьому і конструкторів, які працювали на танкобудів-

них заводах. І нам, ветеранам бронетанкових військ, ніколи не забути батька і сина Патонів, котрі в Нижньому Тагілі у важких умовах працювали на Перемому. Саме вони розробили новий спосіб стикового зварювання лобової броні товщиною 380 міліметрів. Це прискорило виробництво надійних бойових машин...

Нині, крім мене, в Кіровограді мешкають ще чотири колишні катюковці — Віктор Литвинов, Валентин Зінов'єв, Микола Кирим і Іван Семеняка. Щороку 13 вересня ми зустрічаємося, радіючи успіхам сьогоднішніх бронетанкових військ — міцним фортецям, які у вправних руках радянських воїнів здатні вирішити найважливіші завдання по захисту рідної Батьківщини.

А. ЛАВРЕНТЬЄВ,
ветеран Першої гвардійської танкової бригади.



Зустріч на полігоні.

Фото В. ПЕСЛЯНА.
(Фотохроніка РАТАУ).

УСПІХ СТАНІСЛАВА СМІРНОВА

У Дніпропетровську пройшли змагання чемпіонату України з суднобудівного спорту, в яких взяли участь 13 збірних команд республік і міста Києва. В особистому заліку частку Кіровоградщини захищав майстер спорту Станіслав Смирнов, який працює керівником автомобільного гуртка клубу юних техніків «Маяк» Кіровоградського заводу радіовиробів. Спортсмен вийшов переможцем у двох класах радіокаерованих моделей фігурного курсу. А через тиждень Смирнов, якого включили до складу збірної України, посів друге місце і в чемпіонаті СРСР. Цей успіх дає йому право на присвоєння звання «Майстер спорту міжнародного класу».

С. МАКСИМОВ.

ЛИСТИ ДО ВЧИТЕЛЯ

Не у мріях про тихе життя, не в спочиванні на лаврах зустрічав своє 80-річчя Борис Іванович Федоров, відмінник народної освіти СРСР і УРСР, людина, яка віддала школі 55 років. Заслужений відпочинок тільки сниться, бо й тепер, у міру своїх сил, він буває в своїй 14-й школі, яка стала йому рідною на все життя. А життя людини визначається не тільки кількістю прожитих років.

18-річним юнаком переступив поріг сільської школи після закінчення педтехнікуму. Батьки Бориса Івановича теж були вчителями, згадували неодноразово переслідування з боку царських властей за те, що висловлювали передоїм на той час думки. Від них син

перейняв і любов до своєї професії. З 1932 року незмінно працював у Кіровоградській середній школі № 14 (до 1947 року вона була № 21 Одеської залізниці). Завжди у своїй роботі домагався міцних знань від учнів, прищеплював практичні навички, акцентував на педагогічній, а не на професійній діяльності. І сам завжди був людиною високоосвіченою, з передовими поглядами в педагогіці і в житті.

З його ініціативи у школі організований клуб інтернаціональної дружби, який керував Борис Іванович близько 30 років, і який давно вже став гордістю Кіровоградської СШ № 14. Тут зібрано багато цікавих експонатів, що розповідають про зв'язки школярів з ровесниками в країнах

соціалізму, в союзних та автономних республіках.

А ще невід'ємна частка його життя — листування. Листів багато. Десятки, сотні з усіх кінців нашої Батьківщини. В них слова вдячності колишніх вихованців. Ось деякі витримки з тих листів: «Дорогий мій вчитель і друг, наставник юності, ветеран праці і життя Борис Іванович», — так починає свого листа колишній учень першого випуску — 1935 року, ветеран Великої Вітчизняної війни, полковник у відставці О. П. Буда, який нині живе в Москві. «Ви в моєму юному серці заклали такий заряд любові до рідної Вітчизни, який допоміг нам вистояти в грізні роки Великої Вітчизняної війни», — пише випускник 1937 року, ветеран Великої Вітчизняної війни, генерал-

РОЗПОВІДАЄМО ПРО ВЕТЕРАНІВ

майор запасу І. І. Вакуленико, який нині живе в Києві. А випускник 1941 року, ветеран Великої Вітчизняної війни і праці, гвардії майор у відставці, визволитель рідного міста, колишній льотчик другого класу Й. І. Маштут засвідчує в листі: «Ми, ветерани війни і праці, пишаємося нашою молоддю, адже такі риси характеру заклали їй вчителі, такі як Ви, шановний Борисе Івановичу. І запевняю Вас: є в нас гідна зміна!».

Р. ДАЙДАКУЛОВ,
ветеран Великої Вітчизняної війни і праці, дійсний член Географічного товариства СРСР, громадський кореспондент.
м. Кіровоград.

НА КОНКУРС

ПЕРШУ світову війну він узнав вісімнадцятирічним, в окопах, під самий її кінець. Зате свідомо прийняв революцію і на мітингу на привокзальному майдані у рідному Єнакієво вступив до лав Червоної гвардії.

У громадянську війну громив білих у Першій Кінній армії. На все життя запам'ятався епізод: в одній із шалених атак його було поранено, миттю впаав з коня. Тоді його Зайчик не став метушитися, борстися і не побіг, як інші коні, котрі втрапили під час бою вершників. Стояв поряд нього, чекав. Коли зібрався з силами, дотягнувся до повідка, поклав коня на землю, ший до нього. Зайчик туди доїз його, неперитомного до госпіталю...

Це із спогадів Героя Радянського Союзу генерал-полковника І. М. Маннагрова (1898—1981), із його книги «В сраженні за Харків» (3-о видання, 1983 рік).

Із роману «Залізний потік» О. Серафимовича ми добре знаємо про героїчний похід 1918 року Таманської армії, яка в тяжких умовах, маючи при собі десятки тисяч біженців, пройшла з боями півтисячі кілометрів по ворожих тилах і розгромила дивізію та п'ятнадцятитисячний заслін білогвардійців у Туапсе та в районі станиці Белореченської. Один із її кіннотників — І. Машеряков мешкає нині в м. Могилів-Подільському на Україні.

Розвідником брав участь у тому поході Іван Олек-

сандрович. А в запеклому бою коло Армавірського залізничного депо, де за кулеметом був командиром Ковтюх (в романі — Кожух), саме він підніс кулеметні стрічки. Як повідомля газета «Красная звезда» 3 серпня 1985

службу в Червоку Армію. Начальником школи був колишній генерал Л. А. Буеаский. Курсанти одержували як загальноосвітню підготовку, так і спеціальну.

Як засвідчує І. Маннагров, вчили їх добре. Сам

Червону Армію своїми кращими представниками — і це теж мало велике значення у перемозі справив Валіко Жовтня.

Син донецького шахтаря Іван Маннагров членом КПРС став у 1919 році. Він проводив й активну

ЧЕРВОНІ КАВАЛЕРІСТИ

року, про цей бій та про незабутні героїчні дні Іван Олександрович часто розповідає дітям і комсомольцям.

І. М. Маннагров та І. О. Машеряков — яскраві представники старшого покоління, яке присвятило своє життя справі побудови соціалізму та зміцненню обороноздатності Країни Рад, а потім і захисту Батьківщини в роки Великої Вітчизняної війни. Вони у свій час закінчили військову академію. А згадуємо ми їх ще й тому, бо наше степове місто залишило визначний слід у їхньому житті: тут, у колишньому Єлисаветграді, жили вони три роки під час навчання у 5-й кавалерійській школі імені Першої Кінної Армії. І були в числі перших її випускників, закінчили відмінниками. Іван Маннагров за першим розрядом.

Школа займала приміщення (вони збереглися до нашого часу) по обидва боки від широкого плацу (де тепер парк імені Леніна), мала численні конюшні для верхових коней. Вихованцями тут працювали ще колишні офіцери царської армії, які добровільно вступили на

начальник школи був віце-дисципліни, широкоосвіченою людиною, викладав не тільки військові предмети, а й літературу. Леонід Анатолійович Буеаский був особисто знайомий з Володимиром Іллічем Леніним, прибув у серпні 1920 року на посаду начальника кавалерії за призначенням Голови Раднаркму.

Однак жили курсанти — учорашні герої громадянської війни, в тяжких умовах. Як пише І. Машеряков у листі до автора цієї статті від 7 жовтня 1985 року: «То був час, коли всюди була розруха, і навіть голод (1921 рік був неврожайним). Кожен із курсантів щодня зі свого мізерного пайка виділяв по п'ять-десять грамів хліба дитячому будинку, а цукор весь віддавав дітям. Перемагали холод і голод, але вчилися старанно».

Було й тривожно: «Значну частину часу, — пише далі Іван Олександрович, — ми приділяли боротьбі з різними бандами в районі станиці Знам'янки та Цибуляве, в інших пунктах». Народ підтримував Радянську владу, Комуністична партія зміцнювала

агітаційну роботу серед товаришів по зброї та місцевого населення. Цікавий такий факт із його біографії.

Хоча й мав він офіційно лише початкову освіту, та, як тільки була змога, уривав час для навчання, самотужки читав книжки, слухав бувалих людей, вчився на курсах червоних командирів. Почав здібний хлопець писати вірші про те, що бачив, що пережив. Коли заповнився зошит, недовго роздумуючи, надіслав його нашою землею Дем'яну Бедному (коли читав товаришам, одержував зв'язки схвальні відгуки). Вірші юного поета-кавалериста сподобалися відомому революційному поету: згодом в кавалерійську школу, у Єлисаветград, прийшло на ім'я командувача прохання за підписом Д. Бедного командувача курсанта Маннагрова як поета на курси Пролеткульту в Москву. Він на курси не поїхав, залишився «товаришем чораним кавалеристом», але вірші писав усе життя, і багато з них друкувалися в армійських газетах.

У своїй книжці, яка за короткий час вийшла вже



третьім виданні, Іван Машеряков написав:

«Протягом півстолітньої служби в рядах Радянської Армії я не раз згадував із почуттям вдячності 5-у кавалерійську школу. Саме їй я, мабуть, зобов'язаний тим, що став кадровим військовим».

Цю ж кавалерійську школу у нашому місті закінчив 1927 року наш земляк маршал Радянського Союзу дієвий Герой Радянського Союзу Петро Кирилович Кошовий. Був секретарем комсомольського бюро школи, делегатом VI Всеукраїнського з'їзду комсомолу у 1926 році. У воєнній кар'єрі цього талановитого полководця Великої Вітчизняної війни кавалерійська школа в Єлисаветграді стояла на початку шляху...

Гадаю, що варто увічнити ту визначну роль, яку відіграло Єлисаветградське кавалерійське училище як військовий навчальний заклад у становленні та зміцненні Радянських Збройних Сил. На головному будинку варто встановити меморіальну дошку з відповідним написом.

С. БОНФЕЛЬД.
м. Кіровоград.

КОЛОНКА ЗАПИТАНЬ І ВІДПОВІДЕЙ

Із СПТУ — у вуз

З. Антоніна з Помічної Добровеличківського району звертається до редакції із двома запитаннями: 1. «Чи мають право затримувати документи після закінчення училища? 2. Якщо диплом із відзнакою, дається направлення на роботу чи видається вільний диплом? Після закінчення Кіровоградського швейного училища, додає З. Антоніна, я не можу одержати документи для вступу у вуз, оскільки направляють на роботу. Але ж я хочу продовжувати навчання в педагогічному інституті, а на шляху стоять такі перешкоди».

На запитання відповідає завідувач юридичною консультацією обласної Ради професійних спілок М. Ф. ДИГАЛО:

Адміністрація професійно-технічних навчальних закладів не має права затримувати подачу документів випускникам.

Згідно п. 40 Положення про професійно-технічні навчальні заклади СРСР, затвердженого постановою Ради Міністрів СРСР від 11 квітня 1980 року № 296, випускники СПТУ, одержавши диплом або атестат з відзнакою, користуються перевагами при розподілі на роботу, а також правом вступу у вищі і середні спеціальні навчальні заклади безпосередньо після закінчення навчального закладу.

Випускники СПТУ, отримавши диплом із відзнакою, при вступі до вищих навчальних закладів користуються пільгами, встановленими для випускників загальноосвітніх шкіл, нагороджених золотою медаллю і випускників середніх спеціальних навчальних закладів з дипломом з відзнакою.

Випускники технічних училищ, які отримали диплом з відзнакою і вступають до вузів на навчання без відриву від виробництва за спорідненою спеціальністю, зараховуються на навчання поза конкурсом при одержанні позитивних оцінок на вступних екзаменах.

Випускники СПТУ і вузів, які мають відмінні і добрі оцінки з усіх предметів та успішно витримали кваліфікаційні екзамена, мають право вступати в денні вищі навчальні заклади з відповідної спеціальності (до 10 процентів випуску) за рішенням педагогічної ради безпосередньо після закінчення училища.

Допомога по вагітності й родах

Наша читачка Н. Козак з Бобринця в листі до редакції розповідала: «Я навчаюсь в технікумі, закінчую третій курс, залишилось ще рік вчитися, але на стаціонарі не можу. Переводжуся на заочне відділення, бо вийшла заміж і йду в декретну відпустку. Останні два місяці я навчалася і працювала. Мене цікавить: чи маю я право на одержання плати (декретної) на дитину від організації, а якщо працюю до відпустки — залишається місяць».

На лист відповідає завідувач юридичною консультацією обласної Ради професійних спілок М. Ф. ДИГАЛО:

— Н. Козак має право на одержання допомоги по вагітності й родах в тій організації, де вона працювала, при умові, якщо вона з тією організацією не порвала трудової угоди.

Підставою для призначення допомоги по вагітності й родах є видалий в установленому порядку лікарняний листок. Тому Н. Козак необхідно пред'явити профкому за місцем роботи лікарняний листок. Якщо ж вона звільнилася з роботи, то лікарняний не виплатять.

КЛУБ МОЛОДОЇ СІМ'Ї

СУТІНКИ огортали подвір'я районної лікарні, нову тишу сполохав стогін-пліч жінок:

— Ой, де ж моя донька, де ж вона, людонька?

Медсестра в палаті заспокоювала: нічого не трапилось, операція пройшла успішно. Та жінка мов не чула. Донька ж дивилася

і часто приписала в дівчачі новини. Максим дивився, мов розумів, а тоді казав хоч і таке: «Сьогодні їдуть у райцентр, вози мотор на ремонт». Валентина добродушно сміялася, а він невдоволено кланявся очима: що, знову щось не так почу?

Якось побачив її в магазині веселу, радісну з ко-

Максим же порадував: — Недовго тут поживемо. Збудуємо «врем'янку», а тоді й хату.

Ставився він до Надійки добре. У райцентрі купив дитячих книжечок, вечорами сидів і показував малій картинки. Щасливо було на душі у Валентини, коли чула їхній сміх. Недовзі почали бу-

З БЛОКНОТА ЖУРНАЛІСТА

Не любив тільки, як приходила мати Валентина. Коли побачив, що знову принесла листа, не стерпів і вигнав її з хати.

Ішов час. Трищина в стосунках між тещою і зятем збільшувалась. То мати побачить, що Надійку послали в магазин здавати пляшки, і вже криво на весь куток: зобиджає зять дитину й дочку, ні вдягав, ні наїстися. То купила молода сім'я телячку, і тут її не вгодили: хіба ж можна дев'ятилітню дитину посилати з кошиком рвати траву?

— Як не його дитина, так можна її, сирітку маленьку, на роботу посилати?

Недавно Валентину прихопив апендицит, прооперували у районній лікарні. Мати розплакалася й там...

Ми розмовляємо з Марією Олександрівною у її вдома. Раз-по-раз в її темних очах нагоражуються великі краплини сліз.

— Я хочу, щоб Валя щаслива була, — говорить вона, — щоб її дочка жила без лиха. А він...

Довелося старій жінці переказувати слова її дочки, яка при зустрічі сказала:

— Ми щасливі. Максим що до Надійки, що до Іринки — однаковий. Скоро перейдемо у нову хату. Важко було, але труднощі вже позаду. Я б хотіла, щоб мати приходила до нас, але не з черговими догляданнями й повчаннями, як жити, як виховувати дітей.

Марія Олександрівна, мов не розуміє:

— То що мені, до них і не заходити?

Такою, як раніше, хотілося сказати, краще не треба...

І. ЗАКРЕВСЬКИЙ,
працівник районної газети «Молода».
Новоархангельський район.



ТРАПИЛАСЯ ЦЯ ІСТОРІЯ В ОДНОМУ З СІМ'ЯХ НАШОГО РАЙОНУ. ПРИЗВИЩА, ІМЕНА ЗА ПРОХАННЯМ МОЛОДОЇ СІМ'Ї ЗМІНЕНО

на матір не тепло, а якось з печалю.

— Доню, доню... Не пущу я тебе до нього, це він тебе довів, це він.

...Валентина Кушнір першого разу одружилася невдало. Думала, Микола покине пиячити, обіцяв же. Та лише перший місяць у них ішло все більш-менш добре. Потім пізно повертався, сердився, коли говорили щось проти. А одного дня, як їхній Надійка був уже місяць, зібрав пішком чемоданчик і подався у світ, не попрощавшись. Мати заспокоювала:

— Нічого, доню, нічого. Ти красива, ще знайдеш пару.

Ії, двадцятилітню, справді влодобав хлопець зі свого села. Високий па зріст, худорлявий, Максим Ткаченко мав одну ваду: був глухуватий. Скаже Валентина, приміром, йому: «Оце завезли сорочки-безрукавки, ліпше би, подивися, може куплю?» Вона працювала у магазині

лишнім однокласником і приревнував. Посварилися. І розумів, що негарзд робить, але не стримався. Можливо б, та сімейна сутінка між молодим подружжям скоро забулася.

— Не треба нам такого приймака! Іди, звідкіля прийшов! — кричала, щоб почув.

Коли Максим вийшов, стукнувши зопалу дверима, мати заспокоювала дочку:

— Нічого, доню, нічого. Знайдеш собі ще пару...

Валя плакала. Начебто й правильно вчинила мати, недобре чоловік зробив, але ж вона знала, що у неї буде друга дитина. Та й Максим не такий, як Микола. Не п'є, не палить. Це паче вкусув його якийсь гедзь...

Помирившись через тиждень. Перейшла Валентина до свекрухи, в якій своїх трое дітей: не хотів Максим бути приймаком.

— Ой, доню, чує мое серце недобре... — випрощувалася, може куплю? — Вона працювала у магазині

дувати тимчасове житло. Не могла Валя дивитися, як Максим усе сам робить, бо батька ні в неї, ні в нього не було. Хоч мала скоро народити дитину, гашу місила, лампачі робила. Якось стало їй погано. Мати почула, народила крику:

— Та вони ж із тебе наймичку зробили!

Максим після того крику мов води в рот набрав — похмурий, злий, сам стіни будув. А одного дня приходить додому, а теща з хати. Розминулись — мов на новка глянула. Зайшов у кімнату, а Валентина лист читає, плаче.

Дала їй йому почитати. Від Миколи, виявляється. У Кривому Розі працює на шахті, на машині вже заробив. «Не п'ю, добрі гроші маю, хочу з тобою помириться, жити разом». Опустив очі Максим, не знав, куди сховати руки.

— Це твоя справа, Валя, як хочеш, — промовив похмуро.

— Ну що ти, милий, куди ж я без тебе... — обняла його, приголубила. А невдовзі народила йому доньку. Наче вдруге на світ народився Максим.



«Пригощайся, подруженько!»
У дитячому саду Кольгоспу «Дружба» Онуфрієвського району його малолітнім хазям створені гарні мови для відпочинку й занять.

Фото В. ГРИБА.

Ананаси на десерт

Хочете мати вдома тропічний сад? Придбайте книгу «Сад на підвіконні» М. В. Михайловської та С. М. Приходько, випущену київським видавництвом «Урожай» в минулому році. Ця невеличка книжка містить багато цінної інформації щодо вирощування в кімнатних умовах та закритих приміщеннях лимона, апельсина, мушмули, ананаса, хурми, персиків, фейхоа, інших плодів культур — всього близько 30 найменувань. Тут є поради боротьби зі шкідниками та хворобами плодів культур в умовах закритих приміщень.

Для тих, хто бажає опанувати основи флористики, зібрані поради в розділі «Розміщення рослин в сучасному інтер'єрі». Книжка гарно ілюстрована.

В. ШИЛО.

Легке дихання

Іноді люди, котрі проживають разом не так багато, скаржаться, що їх дратують у чоловікові чи дружині певні звички чи набуті вад зовнішності, на які до одруження не зверталися увага і до яких (за винятком справді нестерпних) звикають при багаторічному шлюбному стажі.

«Дихання жінки неодмінно має бути легким!» — говорила юна героїня оповідання І. Буніна, яке письменник так і назвав — «Легке дихання». Розширивши цю думку, скажемо: памагайтеся якомога нечутніше не тільки дихати, але і їсти, пивати, робити фіззарядку. Якщо відверто, то тут більше можна дорікнути чоловікам: вони частіше і борш сьорбають надто гучно, і вночі хрюнуть.

Звичку стежити за собою за обідом виробити не так важко, а от щодо хропіння слід звернутися до лікаря. Хоча допомагає і без цього повна відмова від куріння. Дратує багатьох і звичка читати під час їжі. Позбавтеся її.

рі, а в теплу погоду тримайте вікна відкритими цілий день. У жодному разі не журіть у кімнаті, де знаходиться дитина.

Одяг новонародженого має підтримувати нормальну температуру тіла дитини — 36,5—37,2°C. Найкращі тканини — ситець, бавовна, фланель, байка.

Щодня обдивляйте шкіру дитини. Почервоніння терміново змажуйте прокип'яченою олією. Купати дитину треба щодня до 6 місяців, а після — через день. Температура води повинна бути 36—37°C, вода кип'ячена. На дно ванночки покладіть чисту пелюшку, складену вчетверо. Вийнявши дитину з води, закутайте її у чисте простирадло. Шкіру обережно обсушіть, потім надіньте маляті чисту білизну. Купати треба не більше 5 хвилин, краще ввечері, перед сном. Один—два рази на тижень купайте з милом, виключно дитячим.

Перекресток

На перекрестку двох судб —
Звезда, п'яне дерево, п'яне камінь.
Но розділені насущний хліб
Неравносильними кусками.
И ты не знаешь, как горька
Моя краяха и судьбина.
Вот снова дрогнули слезки,
Как будто крылья мотыльки,
Ресницы дремлющего сына.
На перекрестке двух судб
Звезда упала, срублен ясень,
И весь до крошки, съеден хлеб.
А вот исход судьбы — неясен.
А может, я настолько слеп?
А может, все же мир прекрасен?

Р. ЛЮБАРСКИЙ.

Редактор Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой комунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.

На українському мові.



НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.



Телефони: редактора — 2-54-26, заступника редактора — 2-53-22, відповідального секретаря — 2-55-65; відділи: редакційного виховання — 4-66-79, 4-64-21; комсомольського життя та етнографії — 2-53-94; учнівської молоді і соціальних проблем — 2-59-82; фотолабораторії — 4-64-21; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.
Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України
м. Кировоград, вул. Гліни, 2.

БК 01977.

Індекс 61103.

Обсяг 0,5 друк. арк.

Зам. № 481.

Тираж 59600.